

УДК 343.1

А. О. Конончук
провідний фахівець відділу комп'ютерного
та програмного забезпечення
Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СТВОРЕННЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ АБО ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Сучасне кримінальне законодавство зарубіжних країн передбачає кримінальну відповідальність за організацію об'єднань, зокрема збройних та воєнізованих, а також різні форми участі в них, якщо їх діяльність суперечить правовим нормам або має на меті вчинення суспільно небезпечних діянь. Відповідні правові норми мають на меті забезпечити кримінально-правову охорону суспільних відносин від створення та функціонування таких об'єднань. Не є виключенням і Кримінальний кодекс (далі – КК) України, у ст. 260 якого передбачено кримінальну відповідальність за створення не передбаченого законом воєнізованого або збройного формування.

Останнім часом протидія цим злочинам залишається пріоритетною в діяльності державних органів, насамперед правоохоронних, з огляду на криміногенну ситуацію в державі. Якщо у 2013 р. не виявлено жодного такого злочину, то у 2014 р. – 457. Водночас ефективність цього процесу певною мірою залежить від якості кримінально-правової норми, передбаченої ст. 260 КК України.

Окремі проблемні питання кримінально-правової характеристики створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань за кримінальним законодавством України розглянуто у працях М.А. Акімова, Ю.В. Бауліна, А.А. Вознюка, М.Й. Коржанського, В.О. Навроцького, В.А. Робака, В.П. Тихого, З.А. Тростюк, М.І. Хавронюка, Р.Л. Чорного, П.В. Хряпінського, І.С. Шапкіна та інших авторів. Водночас із-поміж зарубіжних вчених цією проблемою займалися В.А. Абдухамітов, А.Д. Аджиев, Д.А. Бадужева, Б.Ш. Бейбулатов, А.В. Дмитренко, Т.М.-С. Магомедов, А.В. Павлінова, Д.В. Подліпський, І.О. Смірнов, А.Ч. Сигинбаєва, Ф.А. Узбеков та інші дослідники. Незважаючи на значні досягнення вчених у розробці зазначеної проблематики, чимало проблем залишилися невирішеними. Це впливає на ефективність застосування кримінально-правової норми, передбаченої ст. 260 КК України, та зумовлює необхідність формулювання пропозицій щодо її удосконалення. Важливу роль у цьому відіграє вивчення кримінального законодавства зарубіжних країн.

Відтак **метою статті** є порівняльне дослідження кримінально-правових ознак не передбачених

законом воєнізованих або збройних формувань за кримінальним законодавством України та інших країн.

Юридичні підстави кримінальної відповідальності за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, передбачені ст. 260 КК України, подібні за своїм змістом до аналогічних та суміжних норм таких зарубіжних країн, як Республіка Австрія [1], Аргентинська Республіка [3], Королівство Данія [4], Королівство Норвегія [5], Держава Ізраїль [6], Королівство Іспанія [7], Французька Республіка [8], Федеративна Республіка Німеччина [9], Королівство Швеція [10], Республіка Азербайджан [11], Республіка Білорусь [12], Республіка Вірменія [13], Грузія [14], Республіка Казахстан [15], Киргизька Республіка [16], Республіка Молдова [17], Республіка Таджикистан [18], Республіка Туркменістан [19], Російська Федерація [20].

Вагому роль у дослідженні юридичних підстав кримінальної відповідальності за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань відіграє об'єкт злочину.

У законодавстві більшості зарубіжних країн (зокрема, у республіках Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Киргизія, Таджикистан, Російській Федерації), як і в КК України, суспільно небезпечні діяння, пов'язані зі створенням та функціонуванням не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, відносять до злочинів проти громадської безпеки. У КК Грузії, Республіці Казахстан, Республіці Молдова, Республіці Туркменістан вони входять до списку злочинів проти громадської безпеки та громадського порядку.

Водночас у КК Республіки Австрія та Французької Республіки ці злочини відносять до злочинних діянь проти громадського спокою, у КК Аргентинської Республіки та Федеративної Республіки Німеччина – до злочинів проти громадського порядку, у КК Королівства Данія – до злочинів проти конституції і вищих органів держави, у КК Королівства Швеція – до злочинів, пов'язаних з образом монарха, у КК Швейцарської Конфедерації – до злочинів проти держави й оборони країни, у КК Королівства Іспанія – до злочинів, що посягають на основні права і публічні свободи, гарантовані конституцією, у КК Королівства Нор-

вегія – до злочинів проти конституційного устрою Норвегії і голови держави.

Таким чином, родовий об'єкт цих злочинів у кримінальному законодавстві зарубіжних країн визначається по-різному. Частково це зумовлено особливостями побудови структури кримінального законодавства

країн. У кожній країні закон про кримінальну відповідальність характеризується оригінальною системою розділів, підрозділів, глав та інших структурних частин. Відтак, у деяких країнах навіть немає розділу, що має назву «Злочини проти громадської безпеки».

Незважаючи на це, серед вивченого досвіду зарубіжних країн домінує позиція про віднесення досліджуваних суспільно небезпечних діянь до злочинів проти громадської безпеки. Переважно це держави – члени СНД чи колишнього СРСР. У зв'язку з чим можна зробити висновок: розміщення статті, що передбачає кримінальну відповідальність за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань за КК України саме серед злочинів проти громадської безпеки відповідає тенденції розвитку кримінального законодавства тих зарубіжних країн, які мають з Україною спільне історичне минуле та подібну систему кримінально-правових правових норм.

Досліджуючи **об'єктивний бік** цих злочинів, варто відзначити, що у ст. 260 КК України міститься кілька альтернативних діянь, які стосуються не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, зокрема їх створення, участь у їх діяльності, керівництво зазначеними формуваннями, їх фінансування, постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин чи військової техніки, а також участь у складі зазначених формувань у нападі на підприємства, установи, організації чи на громадян. У ч. 5 ст. 260 КК України встановлено кримінальну відповідальність за злочин із матеріальним складом – діяння, передбачене ч. 4 цієї статті, що призвело до загибелі людей чи інших тяжких наслідків.

З діянь об'єктивного боку аналогічних злочинів у кримінальному законодавстві зарубіжних країн здебільшого передбачено такі: 1) створення зазначених об'єднань; 2) керівництво ними; 3) участь у них. В окремих випадках у законодавстві інших країн криміналізовані: фінансування цих формувань (у КК Грузії та Російської Федерації); участь на території іноземної держави в збройному формуванні, не передбаченому законодавством, з метою, що суперечить інтересам держави (в КК Російської Федерації); постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової техніки або військового спорядження, участь у нападах у складі цих формувань, зокрема й тих, що спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки (у КК Республіки Азербайджан); озброєн-

ня вже існуючого формування, керування таким формуванням, вербування членів для такого формування, їх набір, або навчання військовій справі, або підготовка до збройних дій в інший спосіб, або надання такому формуванню засобів озброєння, транспортних засобів або передавальних пристроїв, або підтримання діяльності такого формування фінансовими коштами чи іншим суттєвим чином (у КК Республіки Австрія); надання значної економічної або іншої істотної підтримки військовому корпусу, групі або асоціації, які мають намір із застосуванням сили впливати на державні справи або порушувати громадський порядок (у КК Королівства Данія); підтримання або відтворення об'єднання (у КК Французької Республіки); сприяння створенню об'єднання (у КК Аргентинської Республіки); приєднання до такої групи, постачання їй зброї або грошей, або підтримування її в інший спосіб (у КК Федеративної Республіки Німеччина); дії зі зброєю, боєприпасами або подібним спорядженням, надання будівлі або ділянки для діяльності угруповання, або підтримання його грошима чи в інший спосіб (у КК Королівства Швеція); набір членів чи підтримка такої організації (у КК Королівства Норвегія).

Вартим уваги є той факт, що зміст окремих діянь об'єктивного боку цих злочинів закріплений у кримінальному законодавстві окремих зарубіжних країн. Наприклад, у ч. 3 ст. 223 КК Грузії фінансування незаконного формування визначено як збір і надання фінансових коштів або іншого майна з умислом, що воно буде використане або може бути використане для діяльності незаконного формування [14]. Це дає змогу покращити процес тлумачення та застосування кримінально-правової норми.

Заслуговує на увагу й диференціація кримінальної відповідальності за ці діяння, що має місце в кримінальному законодавстві окремих зарубіжних країн (наприклад, у КК Французької Республіки, Королівства Іспанія, Грузії, Республіки Азербайджан, Республіки Казахстан, Киргизької Республіки, Республіки Вірменія, Республіки Туркменістан та Російської Федерації). Варто погодитись із тим, що створення і керівництво цими формуваннями в окремих випадках вважають більш небезпечними діяннями, ніж участь у них. Водночас найбільш небезпечними визнають участь у нападах вчинених не передбаченими законодавством озброєними формуваннями, що спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки, як це має місце у ст. 279.3 КК Республіки Азербайджан (за це діяння передбачене, зокрема, й довічне ув'язнення).

Розглядаючи **суб'єктивний бік** злочинів, слід відзначити, що зазначені об'єднання здебільшого не мають мети як обов'язкової ознаки складу злочину. У певних випадках встановлюють-

ся навіть вказівки про відсутність мети нападу. Наприклад, у диспозиції ст. 287 КК Республіки Білорусь зазначається про створення незаконного збройного формування за відсутності ознак ст. 286 цього Кодексу [12], тобто за відсутності ознак бандитизму, оскільки у ст. 286 КК Республіки Білорусь встановлено кримінальну відповідальність за бандитизм (створення банди, тобто озброєної організованої групи з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на громадян, або керівництво бандою, або участь у банді або у вчинених нею нападах). Очевидно, під відсутністю ознак бандитизму білоруський законодавець розуміє відсутність саме мети нападу на підприємства, установи, організації чи на громадян. Аналогічне положення міститься у кримінальному законодавстві Республіки Вірменія. Воно дає змогу частково вирішити проблему відмежування створення незаконного збройного формування від бандитизму. Зазначене положення може бути використане під час удосконалення юридичних підстав кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст. 260 КК України.

Крім того, на підставі вивчення зарубіжного досвіду пропонуємо виключити зі ст. 260 КК України ч. 4, в якій встановлено відповідальність за участь у складі передбачених ч. 1 або ч. 2 цієї статті формувань у нападі на підприємства, установи, організації чи на громадян, оскільки це діяння збігається з участю у нападах у складі банди, оскільки таке діяння з-поміж кримінально-правових норм зарубіжних країн практично не зустрічається.

У певних випадках все таки має місце вказівка на мету досліджуваних злочинних об'єднань. Певним чином мету такого об'єднання розкрито у ч. 1 ст. 4 КК Королівства Швеція, де встановлено відповідальність особи, котра організовує або бере участь у діяльності спільноти, яка повинна розглядатися як така, що представляє або, з огляду на її характер і цілі, для яких вона була організована, легко може розвинути в інструмент насильства (такий, як військовий загін або поліцейські сили), і яка без належного дозволу не сприяє оборонним установам або поліції, або яка від імені такої спільноти має справу зі зброєю, боєприпасами або подібним спорядженням, надає будівлю або ділянку для діяльності спільноти, або підтримує її грошима чи в інший спосіб [10]. У § 114 КК Королівства Данія зазначено про намір військового корпусу, групи або асоціації із застосуванням сили впливати на державні справи або порушувати громадський порядок.

Однак визначення мети створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань у зарубіжних країнах здебільшого не зустрічається. Аналогічна ситуація і в КК України, в ст. 260 якого про мету згадується лише у разі участі в складі зазначених злочинних об'єднань у напа-

дах. Однак такі дії у певних випадках нагадують розбій або бандитизм, що породжує проблеми відмежування злочину, передбаченого ст. 260 КК України, від інших діянь.

Як і в кримінальному законодавстві України, у більшості вивчених зарубіжних країн (Російська Федерація, республіки Азербайджан, Білорусь, Молдова, Вірменія, Казахстан, Киргизія, Таджикистан, Туркменістан) кримінальну відповідальність за досліджувані злочини встановлено з 16 років. Водночас, відповідно до кримінального законодавства Королівства Норвегія та Королівства Швеція, кримінальна відповідальність за це діяння настає з 15 років. Відтак, можна зробити висновок про доцільність встановлення кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст. 260 КК України, для осіб, які досягли 16 років.

У кримінальному законодавстві Республіки Вірменія та Республіки Таджикистан у кваліфікованому складі злочину передбачено спеціального суб'єкта – службову особу. Водночас в українському законі про кримінальну відповідальність не передбачено такого суб'єкта. З чим варто погодитись, оскільки за таких обставин участь службової особи у створенні не передбаченого законом воєнізованого формування чи його діяльності буде кваліфікуватись за сукупністю злочинів. Така позиція вітчизняного законодавця повністю відповідає принципам кримінального права та кваліфікації злочинів.

З-поміж кримінально-правових заохочень, що можуть бути застосовані до учасників незаконних збройних (воєнізованих) формувань домінують спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності. Вони передбачені у КК республік Білорусь, Казахстан, Киргизія, Молдова, Таджикистан, Туркменістан, а також Грузії та Російської Федерації.

Здебільшого у кримінальному законодавстві зарубіжних країн, як і в КК України не встановлено обмежень щодо суспільно небезпечних діянь, за вчинення яких особа може бути звільнена від кримінальної відповідальності. Лише у КК Російської Федерації міститься обмеження щодо вчинення таких злочинів вперше. Тобто, якщо такий злочин вчинено вдруге, учасник незаконного збройного формування не може бути звільнений від кримінальної відповідальності.

Крім того, за кримінальним законодавством Грузії, Російської Федерації, республік Казахстан, Киргизія, Молдова, Таджикистан і Туркменістан особа не може бути позбавлена кримінальної відповідальності, якщо в її діях міститься склад іншого злочину. У ст. 260 КК України така умова відсутня, що, на наш погляд, заохочує учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань до вчинення позитивних післязлочинних дій.

З умов звільнення від кримінальної відповідальності у кримінальному законодавстві зарубіжних країн передбачено лише дві: 1) добровільне припинення участі в незаконному формуванні; 2) добровільна здача зброї (військового спорядження). Однак умови звільнення від кримінальної відповідальності учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань за КК України дещо інші – це добровільний вихід із такого формування і повідомлення про його існування органам державної влади чи місцевого самоврядування. З огляду на зарубіжний досвід, вважаємо за доцільне розширити умови спеціального виду звільнення від кримінальної відповідальності, передбаченого ч. 6 ст. 260 КК України, додавши до них добровільну здачу зброї (звісно, за наявності її в учасника формування).

У кримінальному законодавстві окремих зарубіжних країн за позитивну післязлочинну поведінку учасник не передбаченого законом воєнізованого або збройного формування може бути лише звільнений від покарання. Наприклад, у ч. 2 ст. 279 КК Республіки Австрія зазначено, що, відповідно до абз. 1, не підлягає покаранню той, хто добровільно, перш ніж відповідні органи (§ 151, абз. 3) дізнаються про його злочинну діяльність, сповіщає ці органи про все те, що йому відомо про таке формування та його плани, в тому разі, якщо ці факти поки що зберігаються в таємниці [1]. На наш погляд, дійсно в окремих випадках для учасників цих об'єднань доцільніше застосовувати звільнення від покарання, а не від кримінальної відповідальності.

Нині умови спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, закріплені у кримінальному законодавстві України та зарубіжних країн, є занадто лояльними. Поступки, на які йде держава, іноді є набагато більшими, ніж позитивні післязлочинні дії учасників цих об'єднань.

Вивчаючи покарання за цей злочин, варто зазначити, що, на відміну від ст. 260 КК України, де передбачено лише два види покарання – позбавлення волі на певний строк та конфіскацію майна, – у кримінальному законодавстві зарубіжних країн таких покарань набагато більше. Санкції схожих та аналогічних норм у кримінальному законодавстві зарубіжних країн також містять обмеження волі, штраф, арешт, виправні роботи, довічне позбавлення волі.

У разі вчинення цього злочину службовою особою санкція включає покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, як, зокрема, у санкції ч. 3 ст. 224 КК Республіки Вірменія.

На підставі зазначеного вважаємо за доцільне розширити санкції ст. 260 КК України, додавши до них інші види покарань.

Вивчення зарубіжного досвіду кримінальної відповідальності за ці злочини дає змогу зробити кілька важливих висновків і пропозицій для удосконалення кримінально-правової норми, передбаченої ст. 260 КК України.

1. Юридичні підстави кримінальної відповідальності за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, передбачені ст. 260 КК України, схожі за своїм змістом з аналогічними та суміжними нормами зарубіжних країн, насамперед, країн СНД.

2. У кримінальному законодавстві більшості зарубіжних країн ці злочини розміщені в розділі «Злочини проти громадської безпеки». Однак в окремих зарубіжних країнах вони передбачені в інших розділах, зокрема, серед злочинів проти громадського спокою, громадського порядку, Конституції, конституційного устрою, держави, голови держави, вищих органів державної влади, оборони країни тощо. Водночас найбільш доцільним вважаємо розміщення статті, що передбачає кримінальну відповідальність за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань за КК України, саме серед злочинів проти громадської безпеки.

3. У кримінальному законодавстві України, з огляду на позитивний досвід зарубіжних країн, варто диференціювати кримінальну відповідальність за злочини, передбачені ст. 260 КК України, а також розширити санкції кримінально-правової норми, передбаченої цією статтею, вказівкою на інші покарання.

4. Необхідно також диференціювати заходи кримінально-правового заохочення у вигляді звільнення від кримінальної відповідальності та від покарання учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань з огляду на суспільну небезпеку вчинених ними діянь та подальшу позитивну післязлочинну поведінку.

Література

1. Уголовный кодекс Австрии. – Пер. с нем. – М. : ИКД «Зерцало-М», 2001. – 144 с.
2. Уголовный кодекс Китайской Народной Республики от 14 марта 1997 г. / [под ред. А.И. Коробеева, пер. с кит. Д.В. Вичикова]. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 303 с.
3. Уголовный кодекс Аргентины / Науч. ред. и вступ. статья докт. юрид. наук, проф. Ю.В. Голика; пер. с исп. Л.Д. Ройзенгурта. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. – 240 с.
4. Уголовный кодекс Дании / Науч. ред. и пред. С.С. Беляева, канд. юрид. наук (МГУ им. М.В. Ломоносова); пер. с дат. и англ. канд. юрид. наук С.С. Беляева, А.Н. Рычевой. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 230 с.
5. Уголовное законодательство Норвегии / Науч. ред. и вступ. статья докт. юрид. наук, проф. Ю.В. Голика; пер. с норвеж. А.В. Жмени. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. – 375 с.

6. Закон об уголовном праве Израиля / Предисл., пер. с иврита: магистр права (LLM) М. Дорфман; науч. ред. канд. юрид. наук Н.И. Мацнев. – СПб. : Изд-во Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2005. – 412 с.

7. Уголовный кодекс Испании. / Под ред. докт. юрид. наук, проф. Н.Ф. Кузнецовой и докт. юрид. наук, проф. Ф.М. Решетникова. – М. : Изд-во ЗЕРЦАЛО, 1998. – 218 с.

8. Уголовный кодекс Франции / Науч. ред. канд. юрид. наук, доц. Л.В. Головки, канд. юрид. наук, доц. Н.Е. Крыловой; пер. с фр. канд. юрид. наук, доц. Н.Е. Крыловой. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. – 650 с.

9. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германии / Науч. ред. и вступ. статья докт. юрид. наук, проф. Д.А. Шестакова; пер. с нем. Н.С. Рачковой. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. – 524 с.

10. Уголовный кодекс Швеции / Под ред. проф. Н.Ф. Кузнецовой и канд. юрид. наук С.С. Беляева; пер. С. С. Беляева. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. – 320 с.

11. Уголовный кодекс Азербайджанской Республики от 30 декабря 1999 г. по состоянию на 31 января 2015 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.unodc.org/tldb/pdf/Azerbaijan_Criminal_Code_in_Russian_Full_text.pdf.

12. Уголовный кодекс Республики Беларусь от 9 июля 1999 г. № 275-З по состоянию на 19 июля 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://etalonline.by/?type=text®num=НК9900275#load_text_none_1_.

13. Уголовный кодекс Республики Армения от 29 апреля 2003 г. ЗР-528 по состоянию на 30 декабря 2008 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1349&lang=rus#3>.

14. Уголовный кодекс Грузии от 22 июля 1999 г. № 2287-вс по состоянию на 31 октября 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16426/143/ru/pdf>.

15. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 3 июля 2014 г. № 226-V по состоянию на 22 декабря 2013 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252#pos=1;307.

16. Уголовный кодекс Кыргызской Республики от 1 октября 1997 г. № 68 по состоянию на 24 ноября 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://online.adviser.kg/Document/?link_id=1000871485.

17. Уголовный кодекс Республики Молдова от 18 апреля 2002 г. № 985-XV по состоянию на 11 октября 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://lex.justice.md/ru/331268/>.

18. Уголовный кодекс Республики Таджикистан от 21 мая 1998 г. № 575 по состоянию на 23 июля 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30397325#pos=1;263.

19. Смирнов А.В. Комментарий к Уголовному кодексу Туркменистана. Постатейный / Смирнов А.В.,

Калиновский К.Б.; под общ. ред. проф. А.В. Смирнова. Центр ОБСЕ в Ашхабаде. – Ашхабад, 2013. – 663 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.osce.org/ru/ashgabat/117369?download=true>.

20. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13 июня 1996 г. № 63-ФЗ по состоянию на 19 декабря 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_10699/.

Анотація

Конончук А. О. Кримінальна відповідальність за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань за кримінальним законодавством України та зарубіжних країн. – Стаття.

У статті здійснено порівняльно-правове дослідження об'єктивних та суб'єктивних ознак створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань та участі в них, покарання за зазначених злочин, а також кримінально-правового заохочення учасників цих об'єднань за кримінальним законодавством України та інших країн.

Ключові слова: не передбачене законом воєнізоване формування, не передбачене законом збройне формування, злочинне об'єднання, незаконне об'єднання, зарубіжне кримінальне законодавство, співучасть.

Аннотация

Конончук А. О. Уголовная ответственность за создание не предусмотренных законом военизированных или вооруженных формирований по уголовному законодательству Украины и других стран. – Статья.

В статье осуществлено сравнительно-правовое исследование объективных и субъективных признаков создания не предусмотренных законом военизированных или вооруженных формирований и участия в них, наказания за это преступление, а также уголовно-правового поощрения участников этих объединений по уголовному законодательству Украины и других стран.

Ключевые слова: не предусмотренное законом военизированное формирование, не предусмотренное законом вооруженное формирование, преступное объединение, незаконное объединение, зарубежное уголовное законодательство, соучастие.

Summary

Kononchuk S. A. Criminal liability for the creation of extralegal paramilitary or armed formations under the criminal legislation of Ukraine and other countries. – Article.

The article presents a comparative legal study of objective and subjective signs of the creation of extralegal paramilitary or armed formations and participation in them, the punishment for this crime, as well as criminal law for the encouragement of members of these associations under the criminal law of Ukraine and other countries.

Key words: extralegal paramilitary, extralegal armed formation, criminal association, illegal association, foreign criminal law, complicity.